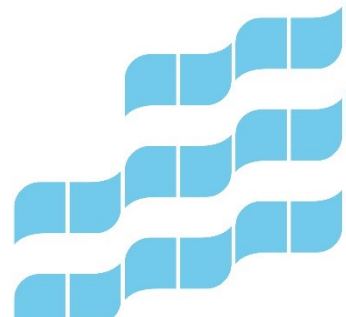
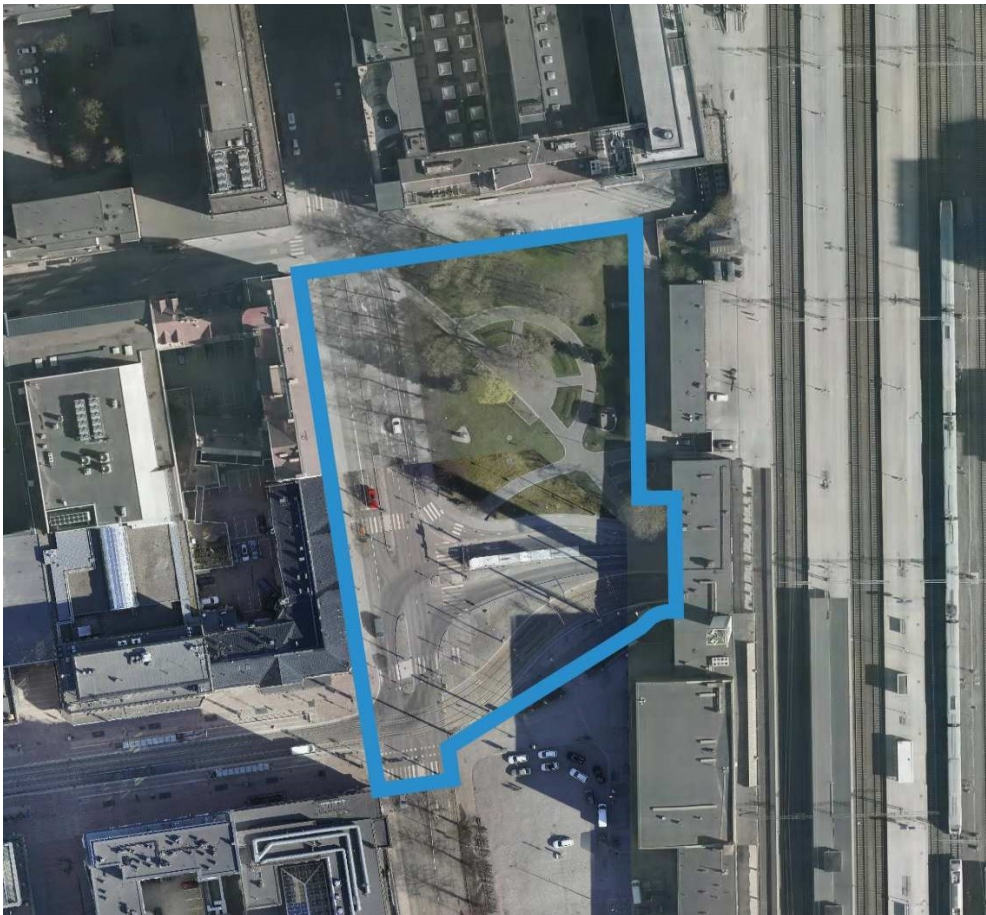

XI (Kyttälä A) ja XII (Kyttälä B), Posteljooninpuisto sekä osia katu- ja rautatietalueista

Asemakaavan selostus

1.9.2022, tark. 28.11.2022 ja 20.2.2023

XI (Kyttälä A) ja XII (Kyttälä B), Posteljooninpuisto sekä osia katu- ja rautatiealueista

ASEMAKAAVA NRO 8924

Asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 1.9.2022 päivättyä ja 28.11.2022 ja 20.2.2023 tarkistettua asemakaavakarttaa nro 8924. Kaavamuutoksella tarkastetaan ja ajantasaistetaan Posteljooninpuistoa sekä siihen rajautuvia katu- ja rautatiealueiden osia koskevat asemakaavamerkinnot ja -määräykset. Asian hyväksyminen kuuluu yhdyskuntalautakunnan toimivaltaan.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava koskee:

Tampereen kaupungin XI (Kyttälä A) kaupunginosan puistoaluetta (Posteljooninpuisto), osia XI (Kyttälä A) kaupunginosan katualueista (Itsenäisyydenkatu, Rautatienkatu) sekä osia XII (Kyttälä B) kaupunginosan rautatiealueista. Kaupunginosan rajaa.

Asemakaavalla muodostuu:

Tampereen kaupungin XI (Kyttälä A) kaupunginosan puistoaluetta (Posteljooninpuisto) ja erityisaluetta sekä osia XI (Kyttälä A) kaupunginosan katualueista (Itsenäisyydenkatu, Rautatienkatu). Kaupunginosan rajaa.

Kaavan laatija:

Tampereen kaupunki, kaupunkiympäristön suunnittelu, asemakaavoitus, projektiarkkitehti Marjut Ahponen.

Diaarinumero:

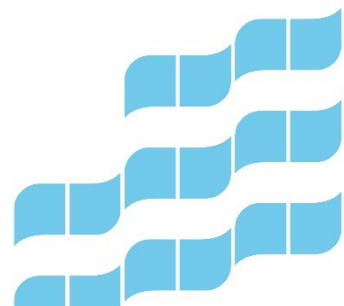
TRE:3284/10.02.01/2022, pvm 27.4.2022

Vireille tulo:

1.9.2022

Kaavan nimi ja tarkoitus

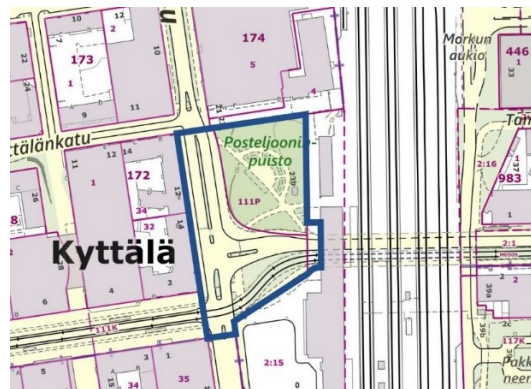
XI (Kyttälä A) ja XII (Kyttälä B), Posteljooninpuisto sekä osia katu- ja rautatiealueista, asemakaavamuutos. Asemakaava numero 8924.

1 ASEMAKAAVAN KUVAUS

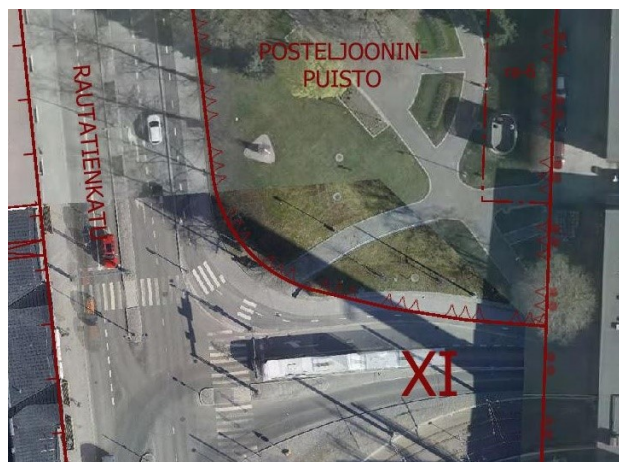
1.1 Kaavamuutoksen tarve

Kaavamuutoksella tarkastetaan ja ajantasaistetaan Posteljoonipuistoa sekä siihen rajautuvia katu- ja rautatiealueiden osia koskevat asemakaavamerkinnät ja -määräykset. Kaavamuutoksen laatiminen on tarpeen, koska toteutunut nykytilanne ei ole voimassa olevan asemakaavan mukainen. Lisäksi suunnitteilla olevan Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uudistamiseen liittyvät katujärjestelyiden muutokset edellyttävät muutoksia kaavassa osoitettuihin aluevarauksiin.

Asemakaavan suunnittelualueen rajausta kartalla.

Muutostarpeet kohdistuvat Itsenäisyydenkadun pohjoisreunaan, jolla osa nykyisistä katurakenteista sijoittuu kaavan mukaisen puistoalueen puolelle, ja jolla Itsenäisyydenkadun pohjoisen tunneliaukon leventäminen mahdollistaa muutoksia nykyisiin katujärjestelyihin.

Ote ajantasa-asemakaavasta ja ilmakuvasta. Nykytilanne eroaa voimassa olevasta asemakaavasta Posteljoonipuiston eteläosassa, jossa osa katurakenteista sijoittuu puistoalueelle ja osa puistoksi rakennetusta alueesta kaavan mukaiselle katualueelle. Raja on merkitty kuvaan punaisella yhtenäisellä viivalla. (lähde: Tampereen kaupungin karttapalvelu 2022)

1.2 Kaavamerkinntät ja -määräykset

Posteljoonipuisto osoitetaan historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittäväksi puistoksi (kaavamerkintä VP-10), jonka kehittämisessä tulee ottaa huomioon alueen sijainti, maisemallinen merkitys ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Kaava-alueeseen sisältyvät osat Rautatienkadusta ja Itsenäisyydenkadusta osoitetaan katualueeksi. Aluevarauksissa on huomioitu nykytilanteen mukaiset katujärjestelyt sekä suunnitteilla olevan Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uusimisen yhteydessä tapahtuvat muutokset.

P-Hämpin kalliotilojen olemassa olevan pystykuilun maanpäällisten rakenteiden rakennusala osoitetaan erityisalueeksi (kaavamerkintä E). Alueelle merkitylle rakennusosalalle saa sijoittaa maanalaisten tilojen porras- ja hissiyhteyksiä ja tekniikkakuiluja. Rakennusten, rakennelmien ja laitteiden maanpäälliset osat tulee toteuttaa ympäristöön sopivalla tavalla. Suunnittelussa on huomioitava sisä- ja ulkoilman laatua sekä laitteistojen aiheuttamaa melua koskevat ohje- ja raja-arvot (pkui-1). Suurin sallittu kerrosluku on yksi ja rakennusoikeus 40 m².

Kaavan yleismääräysten mukaan yleisten alueiden rakenteet, varusteet ja kalusteet tulee sovittaa arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön, historialliseen puistomiljööseen ja asemarakennuksen arkkitehtuuriin. Muutos- ja korjaustöiden yhteydessä alueelta purettavia ja uudelleen käytettävissä olevia materiaaleja tulee hyödyntää muussa asemarakennukseen liittyvässä rakentamisessa. Toimenpiteistä, joista syntyy kaava-alueen ulkopuolelle sijoittuvan arvokkaan rakennuskannan (rautatieaseman) julkisivuja muuttavia vaikutuksia, on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Nykytila	Pinta-ala m ²	Rakennusoikeus k-m ²
Puistoalue	3 635	-
Katualue	5 057	-
Rautatiealue	246	-

Kaavamuutoksen jälkeen	Pinta-ala m ²	Rakennusoikeus k-m ²
Puistoalue	3 461	-
Katualue	5 426	-
Erytisalue	52	40

1.3 Kaavan vaikutukset

Kaavan toteutumisesta syntyvät suorat ja välittömät vaikutukset ovat pienialaisia ja merkitykseltään paikallisia. Noin puolet katualueeksi muuttuvasta alueesta on jo vanhastaan rakennettu kaduksi. Katualueesta liitetään puistoalueeseen jo puistoksi rakennettua aluetta, jonka nykytilaa mahdolliset tulevat katumuutokset eivät muuta.

Epäsuoria ja välillisiä vaikutuksia voi syntyä yhteisvaikutuksena muiden hankkeiden kanssa. Asemakaavan toteutuminen on kytköksissä suunnitteilla olevaan Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uudelleen rakentamiseen, jolla on lähialueen kaupunki- ja katukuvaan, rakennusperintöön, teknisiin verkostoihin ja liikenteen järjestämiseen kohdistuvia vaikutuksia.

Tämän asemakaavan alueella yhteisvaikutukset kohdistuisivat alueelle, jolla alikulkusillan uusiminen mahdollistaisi muutoksia nykyisen jalankulun ja pyöräilyn väylän linjaukseen ja leveyteen. Kadun ja puiston välinen matala tukimuuri siirtyisi nykyistä pohjoisemmaksi noin 30 metrin pituiselta matkalta. Siirtotarve koskisi myös puistoalueen eteläreunaan istutettua neljää nuorta puistopuuta. Alueelta poistuisi nykyisen tunneliaukon jatkeena oleva kaareva tukimuuri sekä sen rajaamalle maaterassille sijoittuva kasvillisuus. Muutosalueen pinta-ala olisi kaavavaiheen alustavien suunnitelmien pohjalta arvioituna noin 250-300 neliometriä.

Tämän asemakaavan ulkopuolisella alueella tunneliaukon laajentaminen ja katujärjestelyiden muutokset tuottaisivat muutoksia rautatieaseman pohjoisen siipirakennuksen (nk. Semaforin) kantavien rakenteiden, kellarikerroksen tilojen, läntisen julkisivun, tukimuurien ja rakennuksen edustan pihajärjestelyiden nykytilaan. Välillisiksi yhteisvaikutuksiksi voidaan lukea myös siltahankkeen vaikutukset laajemman alueen teknisiin verkostoihin, kulkuyhteyksiin ja liikennejärjestelmään.

Kaavan toteuttamisella ei ole merkittäviä kaupungin oman linjauksen mukaisesti arvioitavia yritysvaikutuksia.

Katu- ja puistoalueiden yksityiskohtainen suunnittelu ja päätöksenteko tapahtuu kaavasta erillisten yleisten alueiden suunnitelmien laatimisen ja hyväksymisen yhteydessä. Kaavaprosessin aikana käytettävissä olleita suunnitelmaluonnoksia on kuvattu selostuksen kohdassa 3.5.

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Asemakaavan tavoitteet

Tavoitteena on tarkastaa ja ajantasaistaa aluetta koskevat asemakaavamerkinnot ja -määräykset nykytilanteen sekä suunnitteilla olevien katujärjestelyiden muutosten edellyttämällä tavalla.

2.2 Suunnittelualue on urbaania katu- ja viherympäristöä

2.2.1 Yleiskuvaus

Asemakaavan muutos koskee Posteljooninpuistoa, osia Itsenäisyydenkadun ja Rautatienkadun katualueesta sekä osia näihin rajautuvista rautatiealueista. Alue rajautuu idässä ja etelässä rautatiealueeseen, lännessä Rautatienkatuun ja pohjoisessa kortteliin numero 174 (nk. Postitalon kortteli).

Suunnittelualueen alapuolelle sijoittuu osia olemassa olevasta kalliopysäköintilaitoksesta (P-Hämppi) sekä sen Pakkahuoneenaukiolle johtavasta ajotunnelista (Tullin ramppi). Posteljooninpuiston itäreunalla sijaitsevan pystykuilun maanpäällisessä osassa on poistumistieportaan yläosa sekä taloteknistä laitteistoa.

Suunnittelualueen omistavat Tampereen kaupunki ja VR-Yhtymä Oyj. Alapuolisten kalliotilojen sekä niihin liittyvien maanpäällisten rakenteiden omistaja ja maanvuokraoikeuden haltija on Finnpark Oy.

Alue kuuluu nk. Tampereen Kannen alueeksi kutsuttuun kokonaisuuteen, johon kytkeytyy moninaisia yhdyskunta- ja kaupunkirakenteen, liikennejärjestelmän ja teknisten verkostojen kehittämistarpeita ja -hankkeita sekä merkittäviä kaupunkikuvallisia, kulttuuri- ja rakennushistoriallisia arvoja. Alueella käynnissä olevia Kannen alueen kehittämishankkeita ovat kaupungin, valtion ja alueen yksityisten maanomistajien Tampereen Asemakeskus- hanke sekä Tampereen henkilöratapihan kehittämishanke.

Koko Asemakeskus- hankkeen keskeisinä tavoitteina on muun muassa alueen kaupunkirakenteen ja kaupunkikuvan uudistaminen, matkaketjujen sujuvoittaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen. Suunnittelussa ovat vahvasti esillä arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön vaalimista sekä korkealaatuisen julkisen kaupunkitilan rakentamista koskevat tavoitteet. Henkilöratapihan kehittämishankkeessa on suunnitteilla Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uudelleen rakentaminen, jonka yhteydessä pyritään mahdollistamaan mm. matkustajalaitureiden saavutettavuuden parantaminen sekä erotellun jalankulun ja pyöräilyn väylien rakentaminen pohjoiseen tunneliaukkoon.

Suunnittelualue sijoittuu kahden valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009) alueelle: Posteljooninpuisto ja sen eteläpuolinen osa Itsenäisyydenkadusta kuuluu Tampereen rautatieasema ja veturitallinimiseen ja Rautatienkadun ja Hämeenkadun risteysalue Tampereen Hämeenkatu, Hämeensilta ja Keskustori – nimiseen RKY-alueeseen.

2.2.2 Posteljooninpuisto

Posteljooninpuisto on tärkeä ydinkeskustan virkistysalue ja viherverkon osa. Puiston kasvillisuuden rungon muodostavat varttuneet lehtipuut. Hallitseva puulaji on lehmus. Puurivit reunustavat puistoa etelä- ja länsisivuilta. Puiston keski- ja pohjoisosassa, joka on eteläosaa puustoisempi, on myös mm. monirunkoisia vuorijalavia ja kookas metsävaahtera. Puiston itäreunalla kasvaa unkarinsyreenistä muodostuva aidanne.

Puiston poikki Rautatienkadun ja Kyttälänkadun kulmasta kohti Itsenäisyydenkadun alikulkutunnelin suuta kulkevan puistokäytävän varrelle sijoittuu alkuperäisen puistosommitelman kaarikäytävä istutuksineen ja penkkeineen. Puistosta on kulkuyhteys rautatieaseman reunalaiturille (1. laiturin) aseman pohjoisen siipirakennuksen (Semaforin) ja talousrakennuksen välisten 1990-luvulla rakennettujen kapeiden teräsportaiden kautta. Graniittimuurilla tuettu kaareva terassialue Itsenäisyydenkadun tunnelin suuaukon tuntumassa on päällystetty betonikivillä ja rajattu metalliaidalla. Muuri on osa asemarakennuksen ja alikulkutunnelin alkuperäistä rakennetta ja se sijoittuu voimassa olevan asemakaavan mukaiselle rautatiealueelle.

Näkymä Posteljooninpuistosta kohti Itsenäisyydenkatua. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

Näkymä Posteljoonipuiston eteläosaan reunalaiturille johtavan portaan suunnalta. Kuvan vasemmassa laidassa pohjoisen siipirakennuksen edustan terassialue. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

Terassialueen kaareva reunamuuri. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

Näkymä Posteljoonipuistosta. Kuvan keskialalla P-Hämpin ajotunneliin (Tullin ramppiin) liittyvän pystykuilun maanpäällinen rakenne ja oikealla reunassa reunalaiturille johtava porras. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

Näkymä Posteljoonipuiston keskiosasta. 1930-luvun puistosommitelmaa kaarikäytävästutuksineen. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

Näkymä puistokäytävältä kohti Rautatienkadun ja Kyttälänkadun kulmausta. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

Näkymä Posteljoonipuiston luoteiskulmalta Rautatienkatua ja puistokäytävää pitkin kohti Itsenäisyydenkatua. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

Näkymä suunnittelualueen pohjoislaidalta kohti Posteljoonipuistoa. Puisto rajautuu pohjoisessa korttelin 174 piha-alueeseen. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

Puiston vanhimmat osat ovat peräisin 1870-luvulta. Puiston pitkän historian aikana sen alueella on tapahtunut lukuisia puistoalueen laajuuteen, istutuksiin ja kulkureitteihin kohdistuneita muutoksia. Viimeisin näistä tapahtui vuosina 2017-2021, jolloin puistoalueelle sijoitettiin hulevesien viivytysrakenteita ja raitiotien rakentaminen muutti katujärjestelyitä, ja puiston kalusteet, kulkureittien pintarakenteita sekä eteläosan istutukset, valaistus ja kiveykset uusittiin.

Posteljoonipuiston historiaa, nykytilaa ja arvoja sekä kehittämis- ja muutostarpeita on kuvattu tarkemmin aluetta koskevissa ympäristö- ja rakennushistoriallisissa selvityksissä sekä puiston yleissuunnitelmassa (kts. kaavaselostuksen kohdat 3.5 ja 6.1).

2.2.3 Rautatienkatu ja Itsenäisyydenkatu

Rautatienkatu on osa keskustan kehäkatua ja Itsenäisyydenkatu keskustaan idästä saapuvan liikenteen pääkatu. Ajokaistoja on Rautatienkadulla yhdestä kahteen ja Itsenäisyydenkadulla yksi molempiin suuntiin. Nopeusrajoitus on 40 km/h. Rautatienkadun, Itsenäisyydenkadun ja Hämeenkadun valo-ohjatuissa risteyksissä on pohjoisen ja idän suunnasta tulevalle liikenteelle on kääntymiskaistat vasemmalle. Katualueelle sijoittuva raitiotiereitti kaartaa Hämeenkadulta Itsenäisyydenkadun alikulkusillan eteläiseen tunneliaukkoon.

Rautatienkadulla on katupuurivi Kyttälänkadun ja Itsenäisyydenkadun välisen katuosuuden keskikaistalla. Rautatienkadun itäreunalla ja Posteljoonipuiston eteläreunalla jalkakäytävä on erotettu pyörätiestä kiviraidalla. Erottelu päättyy Itsenäisyydenkadun tunnelin läntiselle suuaukolle. Itsenäisyydenkadun eteläreunalla on jalkakäytävä, jolla pyöräily on nykytilanteessa sallittu.

Näkymä Rautatienkadun ja Hämeenkadun risteyksestä kohti Itsenäisyydenkadun tunnelia ja Posteljoonipuistoa. (kuva: Tampereen kaupunki 2021)

Näkymä Rautatienkadun suunnasta Itsenäisyydenkadun pohjoispuolisille jalankulun ja pyöräilyn reiteille sekä Posteljoonipuiston eteläosaan. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

Näkymä Itsenäisyydenkadun etelälaidalta kohti pohjoista. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

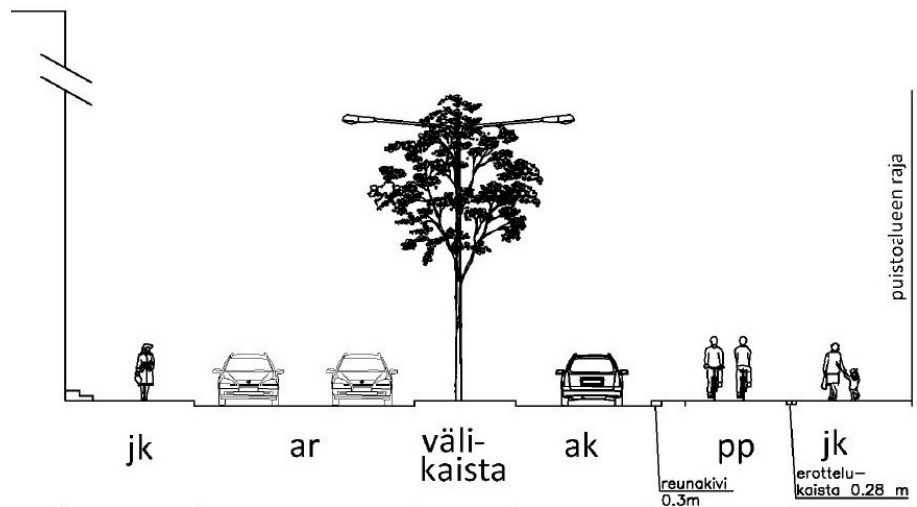
Näkymä Itsenäisyydenkadun tunneliaukolta kohti Rautatienkatua. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

Näkymä Posteljoonipuiston luoteiskulmalta Rautatienkatua pitkin kohti etelää. (kuva: Tampereen kaupunki 2022)

Rautatienkadun liikennemäärä Itsenäisyydenkadun pohjoispuolella on nykytilanteessa noin 6 200 ja vuoden 2040 ennustetilanteessa noin 6 800 ajoneuvoa vuorokaudessa. Posteljoonipuiston kohdalla Rautatienkadun katualueen leveys noin 25 metriä ja Itsenäisyydenkadun noin 25-50 metriä. Osa nykyisistä katurakenteista sijoittuu voimassa olevien asemakaavojen mukaisille puisto- ja rautatiealueille.

Vuonna 2020 laaditun Rautatienkadun yleissuunnitelmaluonnoksen (Ramboll Finland Oy) yhteydessä tehdyn toimivuustarkastelun mukaan vuoden 2040 ennustetilanteessa iltahuipputunnin liikenteellinen toimivuus edellyttää Rautatienkadulla yhden ajokaistan suuntaansa ja liittymiin riittävän pitkät kääntymiskaistat. Posteljoonipuiston kohdalla katupoikkileikkaukseen ei esitetty olennaisia muutoksia.

Ote Rautatienkadun alustavan yleissuunnitelman luonnoksesta. Katupoikkileikkaus Posteljooninpuiston kohdalla. (lähde: Tampereen kaupunki ja Ramboll Finland Oy 2020)

Asemapuiston ympäristöhistoriallisen selvityksen (Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy 2020) mukaan Rautatienkatu on rakennettu samoihin aikoihin Hämeenkadun kanssa tai pian sen jälkeen. Ensimmäinen ratapihan ylittänyt, 1800- ja 1900-lukujen taitteessa rakennettu kivi- ja puurakenteinen silta korvattiin 1930-luvulla alikulkutunnelilla. Tunnelin rakentaminen johti mm. Itsenäisyydenkadun (ent. Puolimatkan kadun), Rautatienkadun ja Hämeenkadun risteysalueen tasauksen laskemiseen. Syntyneitä korkeuseroja pyrittiin hallitsemaan mm. uusilla reunamuureilla ja pengerryksillä.

Tunnelin länsipuolella katulinjausten väliin jäi pieni kolmionmuotoinen alue, jolle sijoitettiin 1930-luvun lopulla pyöreä ns. lankarullakioski. 1980-luvun alussa Rautatienkadulle lisättiin käännyksikaista, jolloin Asemapuistoa (nyk. Posteljooninpuistoa) rajannut puurivi jäi Rautatienkadun keskelle. Ennen raitiotien rakentamisesta johtuneita katujärjestelyiden muutoksia lankarullakioski dokumentoitiin ja siirrettiin varastoon.

Liikenneympäristön historiaa ja kehittämistarpeita on kuvattu tarkemmin aluetta koskevissa ympäristö- ja rakennushistoriallisissa selvityksissä sekä Asemakeskushankkeen yleissuunnitteluvaiheen aineistoissa (kts. kaavaselostuksen kohdat 3.5 ja 6.1).

Näkymä suunnittelualueelle vuonna 2017. (lähde: Hämeenkadun lankarullakioskin rakennushistoriallinen dokumentointi 2017, Arkkitehtistudio Kujala & Kolehmäinen Oy)

2.2.4 Ympäristöhäiriöt

Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaan mm. asumiseen käytettävillä alueilla sekä virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päivä-ohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB.

Alueella vireillä olevan asemakaavan nro 8640 ja voimassa olevan maanalaisen asemakaavan nro 8670 yhteydessä laadittujen meluselvitysten (Sitowise Oy) sekä Tampereen kantakaupungin meluselvityksen 2022 mukaan ajoneuvoliikenteen aiheuttama melu ylittää edellä mainitut ohjearvot koko suunnittelualueella. Meluvaikutusten kannalta päiväajan liikenne on selkeästi yöaikaista suurempaa. Katualueella päiväajan keskiäänitaso on nyky- ja vuoden 2040 ennustetilanteessa noin 65-75 dB ja puistoalueella noin 55-65 dB. Yöajan keskiäänitaso on katualueella noin 55-65 dB ja puistoalueella noin 50-55 dB

Runkomelua ja liikennetärinää voi syntyä alueen ja se lähiympäristön ajoneuvo-, rautatie- ja raitiotieliikenteestä. Kaavan suunnittelualueelle ei sijoitu sellaisia rakennuksia tai toimintoja, joihin liittyen kaavassa olisi tarpeen esittää rakennusten värähtelyluokituksiin tai ilmastueneristävyyteen liittyviä määräyksiä.

Ilmanlaadun vertailuarvoja ovat ns. ilmanlaadun raja-arvot (yhteiset EU:n alueella, VNA 79/2017) ja kansalliset, vain Suomessa voimassa olevat ilmanlaadun ohjearvot (VNp 480/1996). Lisäksi Maailman terveysjärjestö WHO on antanut mm. terveysperusteiset vuorokausi- ja vuosipitoisuuden ohjearvot mm. pienhiukkasille (<2.5 µm:n hiukaskoko). Tampereen ilmanlaatuselvityksen 2013 mukaan alueellinen ilmanlaatuindeksi 90. prosenttipiste ja pahin

tuntitilanne) on liikenneväylien alueella ja niiden välittömässä läheisyydessä huono tai välttävä, ja alueen muilla osilla tyydyttävä tai hyvä.

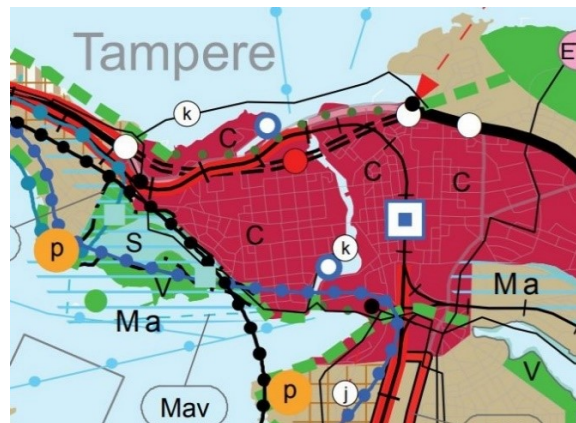
Alueella vireillä olevan asemakaavan nro 8640 ja voimassa olevan maanalaisen asemakaavan nro 8670 yhteydessä laaditun ilmanlaatuselvityksen (Enwin Oy) mukaan ilmanlaatu on suunnittelualueella tavanomaista Tampereen kaupunki-ilmaa. Selvityksen mukaan ilmanlaadun PM10-, PM2.5- ja NO2-pitoisuuksien ohje- ja raja-arvot eivät nykytilanteessa ylity. P-Hämpin laajennuksen toteutumisen välittömät vaikutukset yläpuolisen alueen ilman laatuun ovat vähäisiä, eivätkä ne edellytä erityisiä puisto- tai katualueiden ilman laadun hallintaa koskevia kaavamääräyksiä. Selvityksessä suositellaan, että ilmanlaatu tulisi ottaa huomioon esimerkiksi suosimalla katujen risteysalueen läheisyydessä monikerroksellista kasvillisuutta ja ikivihreitä pensaita, jotka voisivat sitoa karkeimpia katupölyhiukkasia. Posteljoonipuiston eteläreunassa PM10-hiukkasten vuorokausipitoisuudet voivat nousta lähelle ohjearvotasoa (86% PM10-vrk-ohjearvosta). Kaukokulkeuma voi nostaa pienhiukkasten vuorokausipitoisuuksia satunnaisesti selvästi liikenteen vaikutusta korkeammiksi.

3 KAAVA-ALUETTA KOSKEVAT SUUNNITELMAT, PÄÄTÖKSET JA SELVITYKSET

3.1 Maakuntakaava

Maakuntakaavassa alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon mm. yhdyskuntarakenteen eheys, kaupunkikuvan omaleimaisuus, asuin ympäristön laatu ja monipuolisuus, joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn toimintaedellytykset sekä kulttuuriympäristöjen arvojen säilyminen. Muita aluetta koskevia merkintöjä ja suunnittelumääräyksiä on mm. kaupunkiseudun keskusakselin kehittämisvyöhyke, jolla aluekokonaisuutta tulee kehittää hyvin saavutettavana ja monipuolisena yritystoiminnan, asumisen sekä kaupallisten ja julkisten palvelujen alueena. Alueeseen kuuluu osia kahdesta valtakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä (Tampereen rautatieasema ja veturitalit sekä Tampereen Hämeenkatu, Hämeensilta ja Keskustori).

Maakuntakaava 2040: tieto.pirkanmaa.fi/kartat/

Ote maakuntakaavasta 2040.

3.2 Yleiskaava

Keskustan strategisessa osayleiskaavassa alueelle ja sen lähiympäristöön on osoitettu mm. keskustatoimintojen sekä hallinnon ja palveluiden alueita, maanalainen pysäköintiverkosto ja sen laajenemisalueet, keskustan hitaan liikkumisen alue, pääkatuja ja pyöräilyn pääreittejä (Itsenäisyydenkatu, Ratapihankatu) joukkoliikenteen laatuikäytävä (Itsenäisyydenkatu) sekä ydinkeskustan kehittämis- ja laajentamisvyöhykkeitä. Kohdemerkinnällä osoitettu Asemakeskus on ihmisvirtojen, joukkoliikenteen käyttäjien ja eri liikennemuotojen solmukohta. Pysäköintiä on kehitettävä ydinkeskustan maanalaisen huollon ja pysäköinnin yleissuunnitelman periaatteiden mukaisesti.

Keskustan strateginen osayleiskaava: kartat.tampere.fi/KSOYK_kartat1_2.pdf

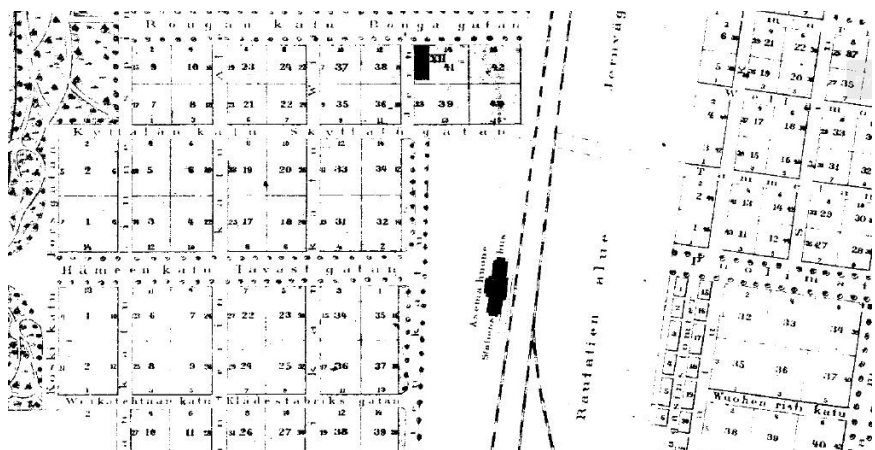
Otteet keskustan strategisen osayleiskaavan maankäyttö- ja liikennekartoista.

Kantakaupungin vaiheyleiskaava - valtuustokausi 2021 - 2025 on tullut vireille 7.3.2022. Lisätietoja osoitteessa: www.tampere.fi/vaiheyleiskaava2021-2025

3.3 Asemakaava

3.3.1 Voimassa olevat maanpäälliset asemakaavat

Alueella on voimassa asemakaavat nro -162 (2.12.1897), 1114 (21.3.1958) ja 7542 (10.10.2001). Asemakaavoissa suunnittelualueeseen kuuluvat osat Rautatienkadusta ja Itsenäisyydenkadusta on osoitettu katualueeksi. Posteljoonipuisto on osoitettu puistoalueeksi, jolle sijoittuu maanalaisiin tiloihin johtavan portaan, hissien ja ilmanvaihtohormien rakennusala. Puistoalueen itäpuolelle sijoittuva osa suunnittelualueesta on osoitettu rautatiealueeksi.

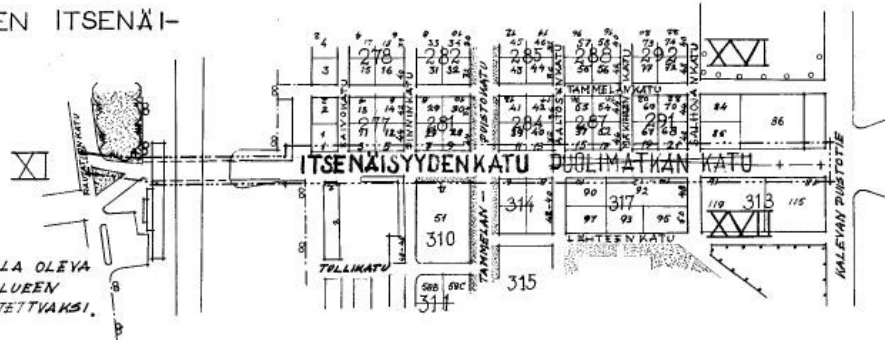
Ote asemakaavan nro -162 (2.12.1897) kaavakartasta.

XI, XVI JA XVII KAUPUNGIN OSIEN
ASEMAKAAVAN MUUTOS. PUOLIMAT-
KANKADUN MUUTTAMINEN ITSENÄI-
SYYDENKADUKSI

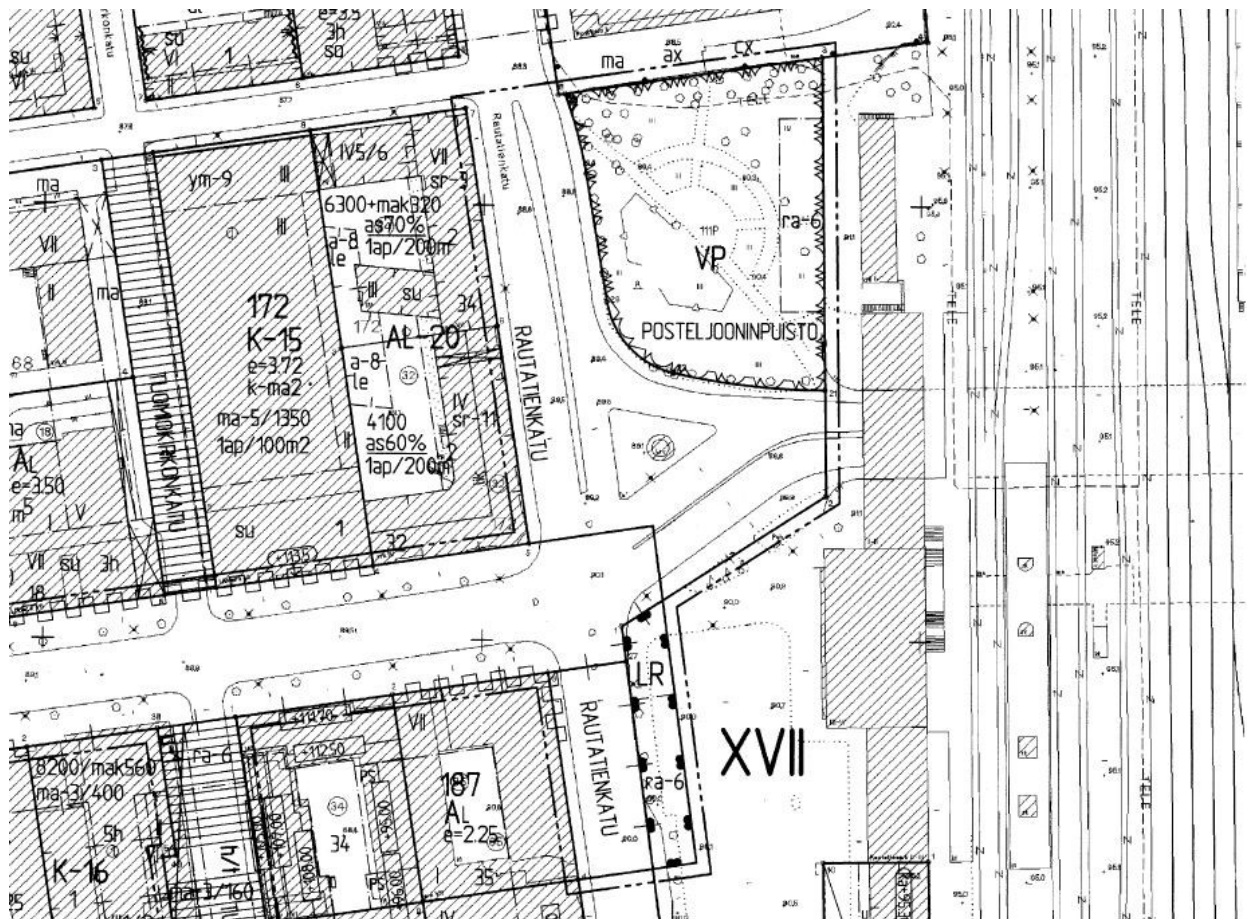
1:4 000

MERKINTÖJEN SELITYS:

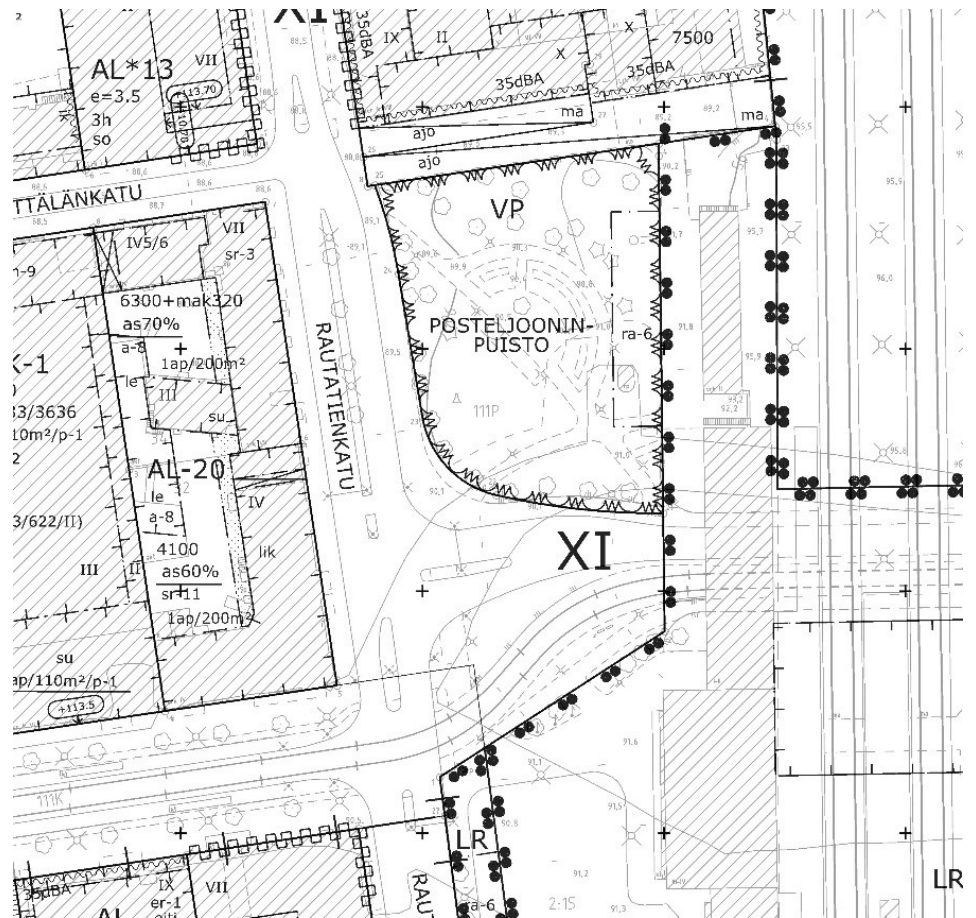
— 3M SEN RAJAN ULKOPUOLELLA OLEVA
VIIVA, JONKA SISÄPUOLISEN ALUEEN
ASEMAKAAVA ESITETÄÄN MUUTETTAVAKSI.

Ote asemakaavan nro -1114 (21.3.1958) kaavakartasta.

Ote asemakaavan nro 7542 (10.10.2001) kaavakartasta.

Ote ajantasa-asemakaavasta. Kartalla on esitetty alueella voimassa olevien maanpäällisten asemakaavojen yhdistelmä.

3.3.2 Voimassa oleva maanalainen asemakaava nro 8670

Alueella on voimassa maanalainen asemakaava nro 8670 (16.5.2022), jossa alue on osoitettu yleistä pysäköintiä, liikennettä ja yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevan maanalaisen rakentamisen alueeksi suojavyöhykkeineen (ma/sv-LPY). Alue on varattu kaupungin tarpeisiin. Alueelle saa rakentaa maanalaisia pysäköintilaitoksia, kulkuyhteyksiä ja yhdyskuntateknisen huollon tiloja, näihin liittyviä teknisiä ja varastotiloja sekä maanalaisista tiloista maan pinnalle ja rakennuksiin johtavia tekniikkakuiluja, porras- ja hissiyhteyksiä. Aluevarauksen sisään sijoittuu ohjeellinen maanalaisen alueen osa, joka on varattu ajoyhteydelle (ma/ajo-4).

Kaavassa on osoitettu ohjeellisilla merkinnöillä P-Hämpin nykyisten sekä kaavaan liittyneen P-Hämpin laajennuksen alustavan hankesuunnitelman mukaisten uusien maanalaisen tilojen lattia- ja kattotasojen likimääräiset korkeusasemat (+00.00/+00.00), maanalaisen rakentamisen suojavyöhykkeiden likimääräiset ylimmät korkeusasemat (masv+00.00) sekä maanpinnan likimääräinen korkeusasema (+0,00).

Kaavassa on annettu lisäksi seuraavat yleismääräykset (y-8670):

Maanalaisten tilojen ja rakenteiden suunnittelussa on huomioitava, että niiden edellyttämät lujitus- ja suojavaöhykkeet sisältyvät kaavan aluevarauksiin. Suojavaöhykkeiden mitoitusperusteet on esitetty kaavaselostuksessa.

Kalliopinnan asemaa koskevia tietoja tulee tarkentaa toteutussuunnittelun yhteydessä tehtävien lisätutkimusten perusteella. Suojavaöhykkeiden rajaukset ja ylimmät korkeusasemat tulee tarkastaa ja esittää erillisenä laadittavissa rajoitepiirustuksissa sen jälkeen, kun maanalaiset tilat ja tunnelit on rakennettu. Rajoitepiirustusten laatimisesta vastaavat maanalaisten tilojen toteuttajat yhdessä.

Maanalaisen rakentamisen suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota yläpuoliselle alueelle sijoittuvasta muusta rakentamisesta, arvokkaasta kulttuuriympäristöstä tai arkeologisista kohteista johtuviin laatuvaatimuksiin, selvitystarpeisiin ja rajoituksiin.

Maanalaisesta rakentamisesta johtuvista toimenpiteistä, jotka edellyttävät muutoksia yläpuolisella alueella sijaitseviin arvokkaisiin kulttuuriympäristökohteisiin tai -alueisiin, on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

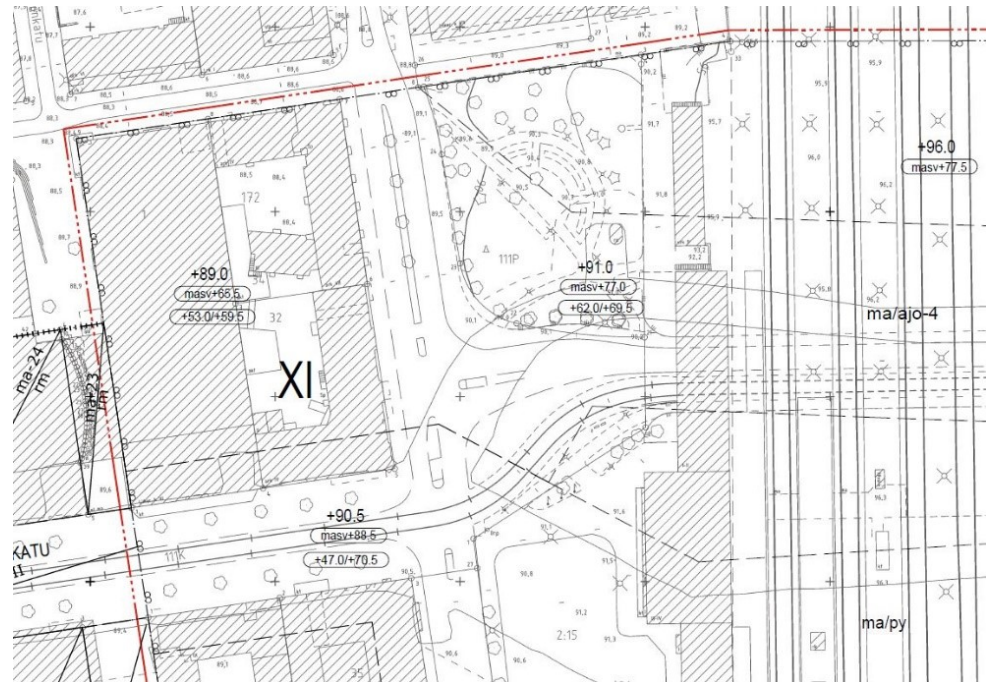
Maanpäällisen alueen merkittävä kuormittaminen sekä maa- tai kallioperään kajoavat toimenpiteet, kuten louhinta tai mittava maankaivuu, edellyttävät maanalaisiin tiloihin, rakenteisiin tai laitteisiin kohdistuvien vaikutusten selvittämistä sekä näiden omistajan/haltijan kuulemista.

Uusien maalämpöjärjestelmien tai suojavaöhykkeille ulottuvien maanalaisten tilojen rakentaminen voidaan kalliotekniisiin selvityksiin perustuen sallia sen jälkeen, kun maanalaiset tilat ja tunnelit on rakennettu, tai kun näiden sijainti ja tekniset ratkaisut on esitetty hyväksytyissä rakennussuunnitelmissa. Toimenpiteiden edellytykset on selvitettävä tapauskohtaisesti kaavan sallimat laajennusvaraukset huomioon ottaen.

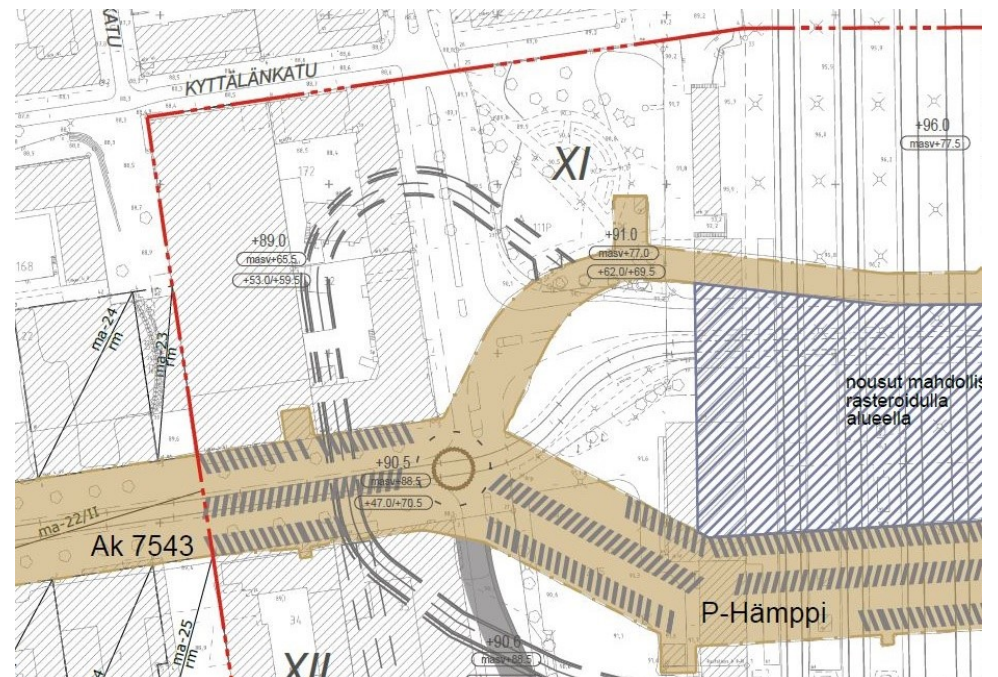
Suojavaöhykkeiden ulkopuolella on selvitettävä vaikutukset maanalaisiin tiloihin, rakenteisiin ja laitteisiin suurten kalliotilojen (jänneväli >20 m tai korkeus > 10 m) tai syvien kaivantojen (kaivannon pohja <10 m maanalaisen tilan holvitasosta) suunnittelun yhteydessä. Selvitysalueen laajuus on kolme kertaa suunnitellun kalliotilan jänneväli, korkeus tai kaivannon syvyys.

Hanketta koskeviin lupahakemuksiin on liitettävä hanketta koskevat aiemmat viranomaispäätökset sekä ajantasainen kuvaus hankkeen sisällöstä, suunnittelu- ja selvitystilanteesta, muista hanketta koskevista lupamenettelyistä ja todennäköisistä merkittävistä ympäristövaikutuksista sekä toimenpiteistä, joilla rakentamisen ja käytön aikaisia ympäristövaikutuksia hallitaan. Selvitysten ja toimenpiteiden riittävydestä on kuultava asianomaisia viranomaisia ennen

lupahakemusta koskevan päätöksen tekemistä. Lupa-asiakirjoihin tulee liittää selvitys rakentamisen ja toiminnan aikaisten työmaa- ja hulevesien hallintamenetelmistä.

Ote maanalaisen asemakaavan nro 8670 (16.5.2022) kaavakartasta.

Ote maanalaisen asemakaavan nro 8670 (16.5.2022) havainnepiirroksesta. Kuvaan on merkitty ruskealla värillä olemassa olevat P-Hämppin maanalaiset tilat.

Maanalaisen asemakaavan kaavakarttaan sisältyy otteita alueella voimassa olevista muista asemakaavoista, joissa esitetyt korkeusmerkinnät viittaavat 28.2.2011 käytöstä poistuneeseen korkeusjärjestelmään (NTre). Tarvittava korkeusmuunnos nykyiseen N2000-järjestelmään on tällä alueella +0.530 metriä.

Maanalaisen asemakaavan aineistoihin voi tutustua tarkemmin osoitteessa:

<https://ekstrat.tampere.fi/cgi-bin/kaava/kaavadoc?8670> (voimassa oleva maanalainen asemakaava, P-Hämpin laajennus)

3.3.3 Vireillä oleva asemakaava nro 8640

Alueella on valmisteilla 11.8.2016 vireille tullut asemakaavan muutos nro 8640 (Asemakeskus). Kaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 11.8.-15.9.2016. Aloitusvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin 31.8.2016. ja viranomaisneuvottelu 26.9.2016. Tarkastettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja valmisteluaineistoa oli nähtävillä 18.1.-15.2.2018. Toinen yleisötilaisuus järjestettiin 1.2.2018 ja viranomaisneuvottelu 23.2.2018.

Asemakaavaan liittyvä Asemakeskuksen yleissuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa joulukuussa 2019. Yleissuunnitelmassa esitettiin mm., että Posteljoonipuisto säilyy pääosin nykytilassaan, ja että hankkeen jatkosuunnittelussa mahdollistetaan Itsenäisyydenkadun alikulkusillan pohjoisen tunneliaukon leventäminen.

Otteita vuonna 2019 valmistuneen Asemakeskuksen yleissuunnitelman havainneaineistosta.

Asemakeskuksen yleissuunnitelmaan 2019 sekä muiden hankkeeseen liittyvien vireillä olevien asemakaavojen aineistoihin voi tutustua tarkemmin osoitteissa:

<https://www.tampere.fi/kaupunkisuunnittelu/kaupunkiymparisto-udistuu/kannen-alue/tampereen-aseakeskus>

<https://ekstrat.tampere.fi/cgi-bin/kaava/kaavadoc?8640> (vireillä oleva asemakaavan muutos, Asemakeskus)

<https://ekstrat.tampere.fi/cgi-bin/kaava/kaavadoc?8460> (vireillä oleva asemakaavan muutos, Itsenäisyydenkatu 2 ym.)

3.4 Pohjakartta

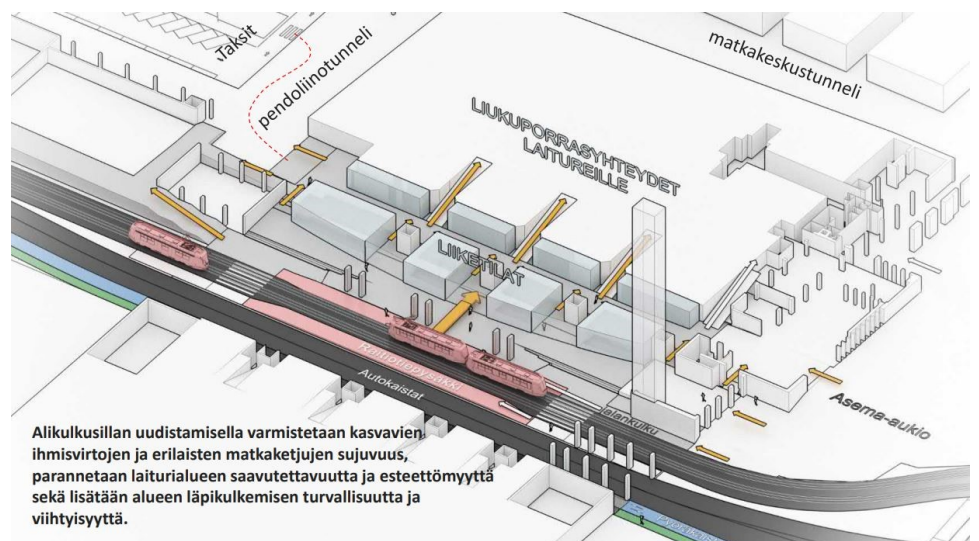
Pohjakartta on Tampereen kaupungin paikkatiedon laatima ja se on tarkistettu vuonna 2022.

3.5 Asemakaavaan liittyvät selvitykset ja suunnitelmat

3.5.1 Itsenäisyydenkadun alikulkusilta ja matkaterminaali

Tampereen henkilöratapihan kehittämishankkeessa on suunnitteilla Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uudelleen rakentaminen, jonka yhteydessä pyritään mahdollistamaan mm. matkustajalaitureiden saavutettavuuden parantaminen sekä erotellun jalankulun ja pyöräilyn väylien rakentaminen pohjoiseen tunneliaukkoon.

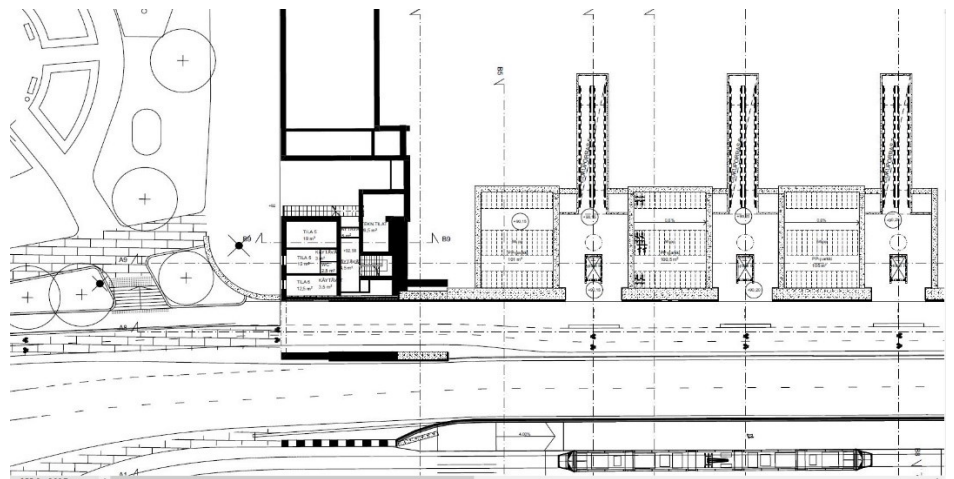
Uusi matkaterminaali toteutetaan yhdistämällä nykyinen Itsenäisyydenkadun alikulkusilta ja vanha asematunneli yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, josta on suora pääsy matkustajalaitureille sekä tunneliin sijoittuvalle raitiotiepysäkille. Kaupunginhallitus hyväksyi hanketta koskevan toteuttamissopimuksen 18.1.2021.

Ote kaupunginhallituksen 18.1.2021 kokouksen esittelyaineistoista. Kulkuyhteydet Asemakeskuksen uuden matkaterminaalin kehittämisen ja Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uusimisen jälkeen.

Ote kaupunkikuvatoimikunnalle 31.10.2022 esitellystä Itsenäisyydenkadun alikulkusillan ja Tampereen henkilöratapihan kehittämishankkeen alustavasta suunnitteluaineistosta. Näkymä Posteljoonipuiston eteläpuolelta kohti Itsenäisyydenkadun tunnelia tilanteessa, jossa suunnitteilla olevat pohjoisen tunneliaukon ja katujärjestelyiden muutokset ovat toteutuneet. (Väylävirasto/Tampereen henkilöratapihan kehittämishanke, Welado Oy, Arkkitehtitoimisto Helamaa & Heiskanen Oy ym. 2022)

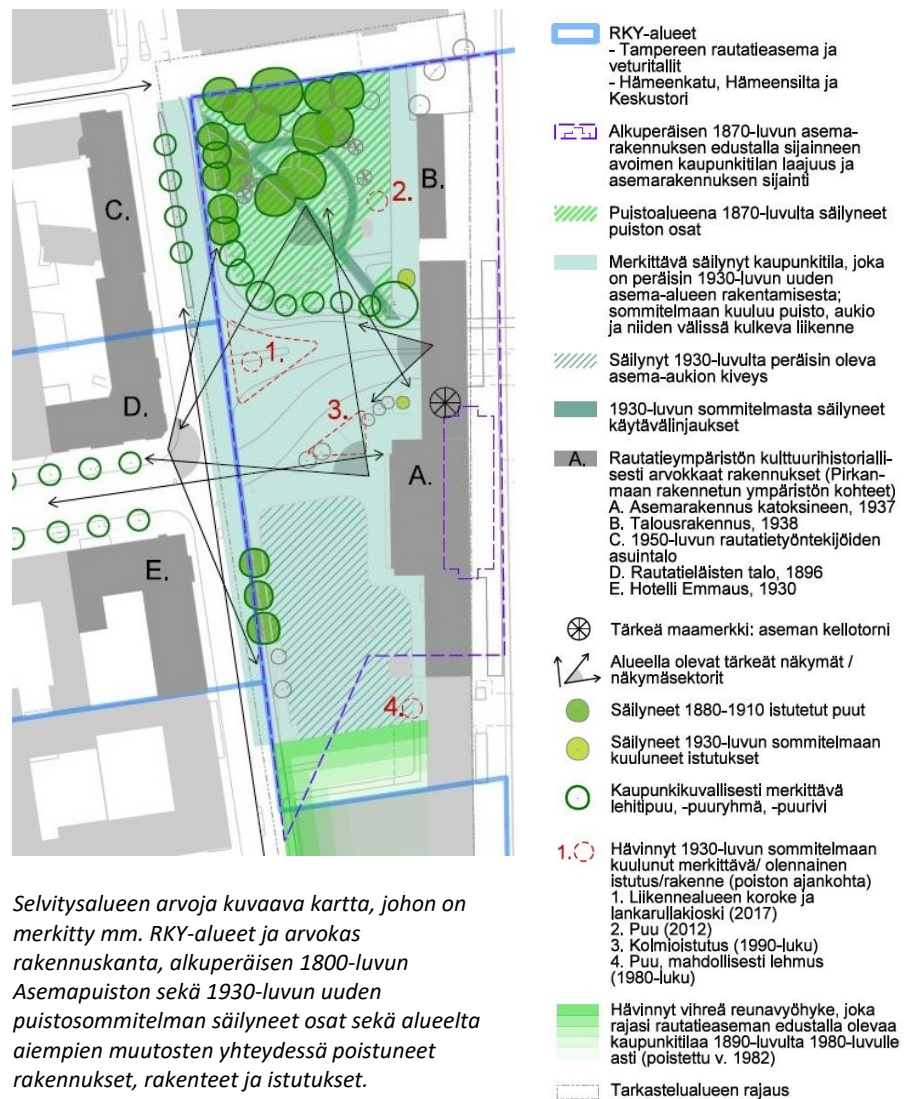
Ote kaupunkikuvatoimikunnalle 31.10.2022 esitellystä Itsenäisyydenkadun alikulkusillan ja Tampereen henkilöratapihan kehittämishankkeen alustavasta suunnitteluaineistosta. Kuvassa ote tunnelitason pohjapiirroksista. Pohjoisen tunneliaukon leventäminen mahdollistaa erotellun jalkakäytävän ja pyörätien, polkupyöräpysäköinnin tilojen sekä tunnelista matkustajalaitureille johtavien uusien kulkuyhteyksien rakentamisen. (Väylävirasto/Tampereen henkilöratapihan kehittämishanke, Arkkitehtitoimisto Helamaa & Heiskanen Oy ym. 2022)

3.5.2 Asemapuiston ympäristöhistoriallinen selvitys

Alueen kulttuuriympäristöä käsitellään useissa aiemmissa suunnitelmissa ja selvityksissä. Kaavan suunnittelualueen kannalta näistä merkittävin on Asemakeskuksen yleissuunnitteluvaiheessa laadittu Asemapuiston ympäristöhistoriallinen selvitys (Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy 2020), jossa tarkasteltiin alueen maisemarakentamisen historiaa, suunnitteluvaiheita ja ympäristöhistoriallisia arvoja.

Selvityksen mukaan alueen tärkeimmät arvot muodostuvat avoimesta kaupunkitilasta, asemarakennuksesta Hämeenkadun itäisenä päätteenä sekä alueella säilyneestä vanhasta puustosta. Arvoja heikentäviksi tekijöiksi tunnistettiin muun muassa vuosikymmenten aikana tapahtunut varsinaisen puistoksi rakennetun alueen pinta-alan pieneneminen ja eriytyminen muusta asema-alueesta, sekä joidenkin katu ympäristön uudempien rakenteiden ja 1980-1990 lukujen istutusten ja kalusteiden sopimattomuus 1930-luvun tunnelmaa välittävään ympäristöön.

Posteljoonipuistoa koskeviksi kehittämisperiaatteiksi esitettiin puistokuvan ehjyttämistä 1930-luvun hengessä sekä julkisista ulkotiloista suoraan rautatieaseman matkustajalaitureille johtavien kulkuyhteyksien parantamista.

Selvitysalueen arvoja kuvaava kartta, johon on merkitty mm. RKY-alueet ja arvokas rakennuskanta, alkuperäisen 1800-luvun Asemapuiston sekä 1930-luvun uuden puistosommitelman säilyneet osat sekä alueelta aiempien muutosten yhteydessä poistuneet rakennukset, rakenteet ja istutukset. (Asemapuiston ympäristöhistoriallinen selvitys, Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy 2020)

3.5.3 Posteljoonipuiston yleissuunnitelma

Posteljoonipuiston yleissuunnitelma (Loci Maisema-arkkitehdit Oy 2022) perustuu vireillä olevien asemakaavojen valmistelun aikana laadittuihin selvityksiin ja suunnitelmiin sekä aiempaan, tämän asemakaavan suunnittelualueetta laajempaa kokonaisuutta käsitelleeseen aukoiden ja puistojen yleissuunnitelman luonnokseen (Loci Maisema-arkkitehdit Oy 2020).

Suunnitelmaportilla (dno TRE:8259/10.03.04/2022) todetaan mm., että tavoitteena on säilyttää ympäristöhistoriallisesti arvokas puisto ilmeeltään nykyisenä, tuoda takaisin alkuperäisen muotopuiston symmetrisyyttä ja loistokkuutta, sekä liittää puisto luontevasti Itsenäisyydenkatuun.

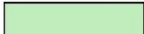

Puiston ilme ja muoto sekä sen kautta kulkevat jalankulun reitit säilyvät lähes nykyisellään. Kesäkukka- ja perennaistutuksia laajennetaan siten, että ne muodostavat symmetrisen aiheen puiston keskelle. Puiston itäosaan istutetaan uusi puusukupolvi. Vuonna 2019 istutetut puut Itsenäisyydenkadun varressa siirretään uuteen sijaintiin. Puiston eteläosan liittyminen ympäristöön on suunniteltu uudelleen huomioiden toteutunut nykytilanne sekä suunnitteilla olevat katujärjestelyiden muutokset.

Maanalainen hulevesikasetti rajoittaa puuistutusten ja uusien rakenteiden sijoittelua. Puiston käyttäjämäärän ennakoitaan kasvavan, mistä johtuen puistokäytävää Itsenäisyydenkadun ja Rautatienkadun risteyksestä hieman levennetään ja se pinnoitetaan kiveyksellä.

Puiston yleissuunnitelmaluonnos oli julkisesti nähtävillä 22.12.2022–3.2.2023 välisen ajan. Palautetta ei jätetty. Seuraavaksi suunnitelma käsitellään yhdyskuntalautakunnassa, joka hyväksyy sen myöhemmin laadittavan rakentamissuunnitelman lähtökohdaksi. Toteuttaminen voidaan käynnistää sen jälkeen, kun asemakaavan muutos on saanut lain voiman.

MERKINTÖJEN SELITYKSET

	istutettava lehtipuu,		kivituhka
	oleva lehtipuu		kiveys
	oleva havupuu		nurmi
	poistuva puu		pensasistutus
	suunnittelualan raja		perenna- tai kesäkukkaistutus
	poistuva rakenne		
	reunakivi		
	uusi valaisin/penkki/ros.		
	oleva korkopiste		
	uusi korkopiste		
	poistuva korkeuskäyrä		
	korkeuskäyrä, 50 cm		
	portaat		

Hoitoluokka R1
Puhtaanapitoluokka P1.

HUOM! Puiden, istutusten, toimintojen, kalusteiden ja varusteiden sijaintipaikat ja määrät ovat ohjeelliset ja ne tarkentuvat rakennussuunnittelun aikana.

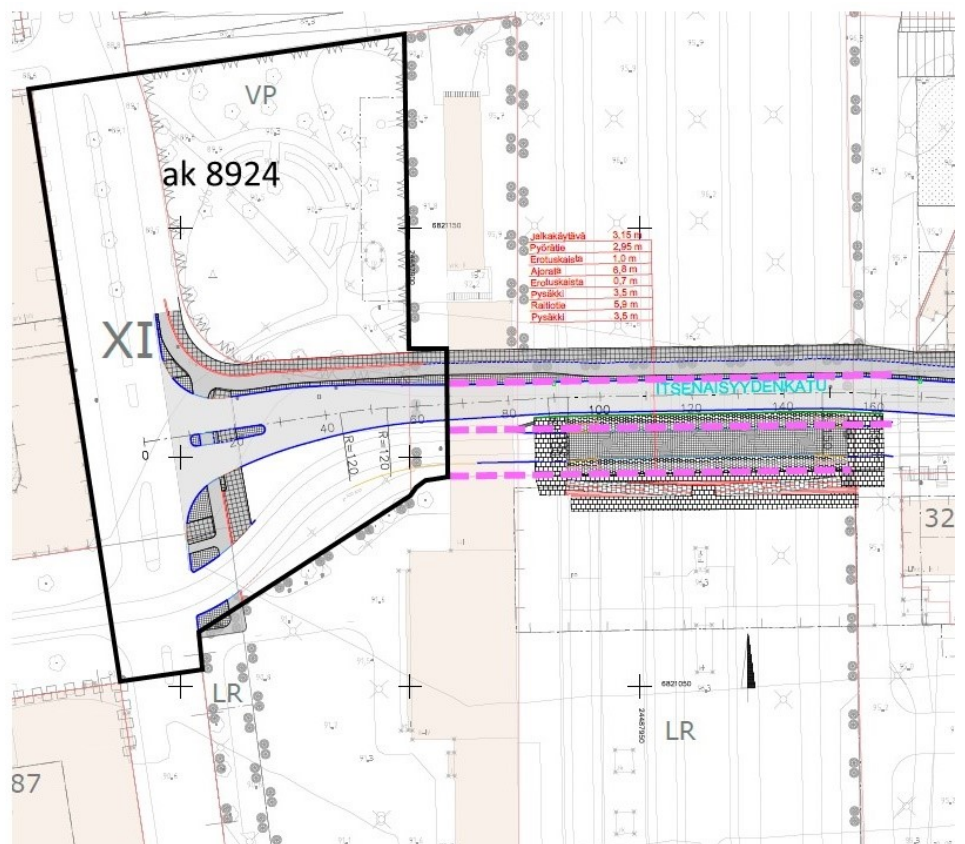
Ote Posteljoonipuiston yleissuunnitelman luonnoksesta (Loci Maisema-arkkitehdit Oy 2022).

3.5.4 Katusuunnitelma

Itsenäisyydenkadun katujärjestelypiirustuksen luonnos (Sitowise Oy 2022) perustuu vireillä olevien asemakaavojen valmistelun aikana laadittuihin selvityksiin ja suunnitelmiin sekä aiempaan, tämän asemakaavan suunnittelualuetta laajempaa kokonaisuutta käsitelleeseen Rautatienkadun yleissuunnitelman luonnokseen (Ramboll Finland Oy 2020).

Katusuunnittelu etenee oman prosessinsa mukaisesti Tampereen henkilöratapihan kehittämishankkeen ja Itsenäisyydenkadun alikulkusillan rakentamissuunnittelun rinnalla.

Tavoitteena on, että Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uudelleen rakentamisen toteutuessa katujärjestelyitä kehitetään tunneliaukkoihin vapautuvan lisätilan mahdollistamalla tavalla. Suunnitellussa tilanteessa siltakannen jänneväli kasvaa merkittävästi. Nykyinen ajoratojen ja raitiotien välinen pilaririvistö poistuu kokonaan. Tunnelin pohjoisreunalla uudet siltapilarit sijoittuvat merkittävästi nykyistä pohjoisemmaksi, mikä mahdollistaa mm. erotellun jalkakäytävän ja pyörätien rakentamisen.

Ote Itsenäisyydenkadun katusuunnitelman luonnoksesta. Kuvaan on merkitty yhtenäisellä mustalla viivalla tämän asemakaavan suunnittelualueen rajaus ja violetilla katkoviivalla tunnelin nykyisten seinälinjojen sekä ajoratojen ja raitiotien välisen pilaririvistön sijainti. Pohjoisen tunneliaukon leventäminen mahdollistaa mm. erotellun jalkakäytävän ja pyörätien rakentamisen. (Sitowise Oy 2022).

3.5.5 Muut suunnitelmat ja selvitykset

Muita tähän asemakaavaan liittyviä suunnitelmia ja selvityksiä ovat mm.

- Rautatieaseman, henkilöratapihan, eteläisen veturitallin ja Viinikanojan alikulkusillan rakennushistoriaselvitys/ rakennusinventointi, Vahanen Rakennusfysiikka 2020

- Tampereen henkilöratapihan kehittämishankkeeseen liittyvät yleis- ja rakentamissuunnitelmat taustaselvityksineen, Väylävirasto, Welado Oy, Sitowise Oy, Arkkitehtitoimisto Helamaa & Heiskanen Oy ym., mm.
 - o Ratasuunnitelma, meluselvitys, Proxion, WSP Finland Oy 14.5.2020
 - o Esteettömyyskartoitus, Väylävirasto, Aihio Arkkitehdit ym. 2021
- Asemakeskuksen yleissuunnitelma 2019 ja vireillä olevat asemakaavat taustaselvityksineen, mm.
 - o Asemakeskuksen yleissuunnitelma 2019 ja kehitysskenaariot 2017, COBE ApS, Lundén Architecture Company, Ramboll Finland Oy, Realprojekti ym.
 - o Meluselvitys, asemakeskuksen yleissuunnitelma Sitowise Oy 2020
 - o Tampere Travel and Service Centre Masterplan, Wind analysis, Vindvind ApS 2020
 - o Tampereen henkilöratapiha, tiivistelmä VAK -riskianalyyysista, L2 Paloturvallisuus Oy 2020
 - o Verkostoseelvitys: vesihuolto ja hulevedet, kaukolämpö ja kaukojäähdytys, sähkö- ja televerkosto, Ramboll Finland Oy 2020
 - o Pirkanmaan ELY-keskuksen (PIRELY/4762/2016) ja Pirkanmaan maakuntamuseon (525/2020) lausunnot Asemakeskuksen yleissuunnitteluvaiheen kulttuuriympäristöselvityksistä sekä alustavasta vaikutusten arvioinnista
- Maanalaisen asemakaavan nro 8670 (P-Hämpin laajennus) suunnittelu- ja selvitysaineistot, mm.
 - o P-Hämpin laajennuksen alustava hankesuunnitelma, Finnpark, Aihio Arkkitehdit, A-Insinöörit, Sitowise 2021
 - o Melulaskenta, maanalainen asemakaava nro 8670, Sitowise Oy 2021 (sisältyi vaikutusten arviointiraporttiin)
 - o Ilmanlaatuselvitys, asemakaavat nro 8640 ja 8670, Enwin Oy 2021
 - o P-Hämpin ilmanlaadun mittaukset ja vaikutusmallinnus, Enwin Oy 9.4.2020

4 VUOROVAIKUTUS JA ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Asemakaavamuutoksen käynnistäminen

Asemakaavamuutos kuulutettiin vireille 1.9.2022.

4.2 Asemakaavamuutoksen osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osalliset esitetään kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

4.3 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja valmisteluaineistosta saatu palaute ja sen huomioon ottaminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineisto kuulutettiin julkisesti nähtäville 1.-22.9.2022 väliseksi ajaksi. Suunnitelmasta saatiin yhteensä kymmenen osallisten mielipidettä ja viranomaiskommenttia.

Yksityishenkilöiden sekä Tampereen polkupyöräilijät ry:n jättämässä mielipiteissä esitettiin muutoksia alustavan katusuunnitelmaluonnoksen sisältöön. Palautteissa toivottiin Rautatienkadulle lisää linja-autopysäkkejä, Rautatienkadun ja Itsenäisyydenkadun risteysalueelle väljempiä odotustiloja sekä muutoksia pyöriteiden linjaukseen ja leveyteen.

Viranomaispalautteissa esitettiin mm. valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön huomioimista, Posteljoonipuiston puustoa, hulevesien ja ympäristöhäiriöiden hallintaa, jalankulun yhteyksiä ja katujärjestelyitä, nykyisen tunneliaukon jatkeena olevaa kaarevaa tukimuuria sekä osallisten luetteloa koskeneita kommentteja ja täydennystarpeita.

Kaupungin viheralueet ja hulevedet -yksikön kommentissa todettiin, että puistosuunnittelun yhteydessä voitaisiin tutkia, onko Posteljoonipuistossa tarvetta tai mahdollisuutta huleveden hyötykäyttämiseksi esimerkiksi kasvillisuuden kasteluvetenä.

Pirkanmaan liitto ja Pirkanmaan ELY-keskus eivät antaneet varsinaista lausuntoa, mutta totesivat, että suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon alueen valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, joka olisi hyvä mainita myös osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. ELY-keskus esitti lisäksi, että jatkosuunnittelussa olisi tarpeen kiinnittää huomiota puiston ilmanlaatuun, ja että maanalaisten tilojen pystykuiluun kuuluvat maanpäälliset osat tulee toteuttaa arvoympäristöön sopivalla tavalla.

Pirkanmaan maakuntamuseo esitti vielä tutkittavaksi, olisiko Posteljoonipuiston vanhimpia puita mahdollista merkitä kaavassa säilytettäväksi, sekä tarkistamaan, olisiko nykyisen tunneliaukon jatkeena olevan kaarevan tukimuurin uudelleen rakentaminen tarpeen huomioida asemakaavamerkinnoissa.

Ympäristönsuojelu- yksikön kommentissa esitettiin, että vanhat puistopuut tulee säilyttää ja merkittävimmät puut määrätä suojeltavaksi. Erityisalueen rakentamista tulisi ohjata siten, että työn aikana puita tai niiden juuria ei vahingoiteta. Lisäksi voitaisiin tutkia, olisiko mahdollista rakentaa matala meluste puiston Itsenäisyydenkadun puoleiselle katualueelle.

Tampereen Raitiotie Oy ilmoittautui osalliseksi ja totesi, että jalankulkua asemakiolalta Itsenäisyydenkadun yli tapahtuu myös raitiotieradan merkittyjen ylityskohtien ulkopuolella. Ongelmaa tulisi ratkoa kulkuyhteyksien suuntauksella, riittäväällä kulkuväylien mitoituksella, opastuksella ja tarvittaessa aidoin.

Väyläviraston lausunnossa todettiin, että Tampereen henkilöratapiha -hankkeen näkökulmasta jatkosuunnittelussa tulisi tutkia, miten suunnitelmissa yhteensovitetaan ja esitetään nykyisen tunneliaukon jatkeena olevan kaarevan tukimuurin uusi sijainti sekä sen tuntumaan sijoittuva Itsenäisyydenkadulta aseman reunalaiturille johtava jalankulun yhteys.

Aloitus- ja valmisteluvaiheessa saadun palautteen johdosta osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan täydennettiin maakuntakaavaa koskevia tietoja. Tampereen Raitiotie Oy lisättiin osallisten luetteloon. Kaavakartalle lisättiin kulttuuriympäristön huomioon ottamista sekä purettavien rakenteiden ja materiaalien hyödyntämistä koskevia yleismääräyksiä. Katujärjestelyiden ja puiston suunnitelmaluonnoksia koskenut palaute toimitettiin tiedoksi niistä vastaaville yksiköille ja suunnitelmien laatijoille. Puiston yleissuunnitelmaan tarkennettiin kaakkoiskulman jalankulun reitin ja portaiden sijaintia, ja lisättiin kaava-alueen ulkopuolelle siirtyvän tukimuurin alustava uusi sijainti.

Palautteesta johtuneiden muutosten ja täydennysten lisäksi kaavakartalle tehtiin Posteljoonipuiston rajoihin pieniä nykytilanteeseen ja puiston yleissuunnitelmaan perustuvia tarkastuksia. Kaavaselostukseen tehtiin aloitus- ja valmisteluvaiheen nähtävilläoloa sekä lähtötietoja ja suunnittelutilannetta koskevia täydennyksiä. Lisäksi laadittiin katusuunnitelman ja puiston yleissuunnitelman luonnoksiin perustuva kaavan havainnepiirros.

Asiakirjat täydennettiin asemakaavaehdotukseksi. Kaavaselostukseen liitettiin kooste aloitus- ja valmisteluvaiheen palautteesta sekä siihen laaditut vastineet.

4.4 Asemakaavaehdotuksesta saatu palaute ja sen huomioon ottaminen

Yhdyskuntalautakunta päätti 19.12.2022 kaavaehdotuksen hyväksymisestä julkisesti nähtävillä asetettavaksi. Kaavaehdotus oli nähtävillä 22.12.2022-

3.2.2023 välisen ajan. Muistutuksia ei jätetty. Viranomaisilta saatiin neljä palautetta.

- Pirkanmaan liitto ilmoitti, ettei se anna lausuntoa.
- Väylävirastolla ei ollut lisättävää valmisteluvaiheessa annettuun lausuntoon.
- Pirkanmaan maakuntamuseolla ei ollut huomautettavaa.
- Pirkanmaan ELY-keskus näki yleisesti positiivisena, että puisto huomioidaan asemakaavaehdotuksessa historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävänä. ELY-keskus oli maanalaisesta kaavasta 8670 antamassaan palautteessa vuonna 2022 tuonut esiin tarpeen kaavamääräyksille, joilla hallitaan pysäköintiluolaston ilmanvaihtoratkaisujen vaikutuksia ilmanlaatuun. ELY-keskus toi tämän nyt uudelleen esille, ja esitti, että kaupungin on tarpeen laatia selvitys, jonka perusteella järjestetään kehittyvän asemakeskusalueen ja asemakaavoitettujen maanalaisten pysäköintihallien ilmastointiratkaisut. Kaavalla tulee varmistaa maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n sisältövaatimusten täyttymisen osalta, ettei ilmanlaadun heikentämisellä vaaranneta asukkaiden elinympäristön terveellisyyttä ja viihtyisyyttä, eikä lisätä altistumista. Ilmanlaadusta tehdyssä selvityksessä esitetyt ratkaisut ilmanlaadun heikkenemisen estämiseksi tulee toteuttaa riittäväillä kaavamääräyksillä. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen kaavan on täytettävä terveellisyyden ja viihtyisyyden sisältövaatimukset eikä tätä kysymystä voi jättää jonkun muun lainsäädännön mukaiseen menettelyyn. Kaavassa määritellään toimintojen sijainti ja eri maankäyttömuotojen keskinäiset suhteet sekä annetaan määräykset haitallisten vaikutusten minimoimiseksi tai poistamiseksi. Lisäksi lausunnossa esitettiin, että kaavasta on tarpeen järjestää maankäyttö- ja rakennuslain mukainen viranomaisneuvottelu, jossa tarkastellaan erityisesti kulttuuriympäristökysymyksiä. Lisäksi on tarpeen järjestää työneuvottelu koskien ilmanlaadun kysymyksiä.

4.4.1 Palautteen huomioon ottaminen ja vastine Pirkanmaan ELY-keskuksen lausuntoon

Pirkanmaan ELY-keskuksen ja kaupungin ympäristönsuojeluyksikön kanssa käytiin vuoropuhelua Posteljooninpuistoon sijoittuvan P-Hämpin olemassa olevan porras- ja tekniikkakuilun nykyisestä käytöstä, voimassa olevan maanalaisen asemakaavan nro 8670 kaavamääräyksistä, asemakaavoja nro 8640 ja 8670 koskeneesta ilmanlaatuselvityksestä sekä suoraan muusta lainsäädännöstä johtuvista edellytyksistä ja selvitystarpeista.

Maanalainen asemakaava nro 8670 sai lain voiman vuonna 2022. Kaavan valmistelun aikana nykyisessä P-Hämpissä tehtiin päästömittauksia, joiden tulokset huomioitiin maanalaiseen asemakaavaan liittyneessä ilmanlaatuselvityksessä. Selvityksen johtopäätösten mukaan P-Hämpin laajennuksen välittömät vaikutukset yläpuolisen alueen ilman laatuun ovat vähäisiä, eivätkä ne edellytä erityisiä puisto- tai katualueiden ilman laadun hallintaa koskevia kaavamääräyksiä.

Tämän asemakaavan suunnittelualueeseen liittyvänä suosituksena ilmanlaatuselvityksessä esitettiin, että Rautatienkadun ja Itsenäisyydenkadun ajoneuvoliikenteestä johtuvan katupölyn leviämistä Posteljoonipuistoon voitaisiin pyrkiä hillitsemään risteysalueen läheisyyteen istutettavan monikerroksellisen ja ikivihreän kasvillisuuden avulla. Asemakaavassa puistoon ja katualueille sijoittuvien istutusten yksityiskohtiin ei kuitenkaan oteta kantaa, eivätkä Posteljoonipuiston suunnittelussa tunnistetut tavoitteet ja reunaehdot (kt. selostuksen kohta 3.5.3) tue ilmanlaatuselvityksessä esitetyn kaltaisen kasvillisuuden sijoittamista puiston eteläosaan.

P-Hämpin ajotunneliin liittyvässä pystykuilussa on poistumisporras ja taloteknisiä laitteita, eikä sen kautta johdeta pysäköintilaitoksen poistoilmaa. Jos pystykuiluun olisi kalliotilojen myöhempien muutosten yhteydessä kuitenkin tarpeen sijoittaa ilmanvaihto- tai muita nykytilanteesta poikkeavia teknisiä laitteita, poistoilman lisäksi tulisi huomioida myös raittiin ilman ottamisen edellytykset sekä mahdolliset laitteistoista johtuvat meluvaikutukset.

Viranomaisten kanssa käydyn vuoropuhelun johtopäätöksenä todettiin mm., että asemakaavan nro 8924 ehdotuksessa ei ole esitetty sellaista uutta tai muuttuvaa maankäyttöä, jonka toteutumisella voisi olla ajoneuvoliikenteen päästöjä lisääviä tai kulttuuriympäristön arvoja merkittäväällä tavalla heikentäviä vaikutuksia. Aiempi ilmanlaatuselvitys tulee päivittää, jos sen lähtökohtana käytettyihin maanpäällisen alueen maankäyttöä ja liikenne-ennusteita koskeviin tietoihin tulee Asemakeskus-hankkeen tai P-Hämpin laajennuksen suunnittelun jatkuessa olennaisia muutoksia. Asemakeskukseen liittyvistä laajemmista kulttuuriympäristökysymyksistä käydään tarvittavaa vuoropuhelua viranomaisten kanssa, kun hankkeen suunnittelu etenee. Maanalaisten tilojen rakentamista ohjaa voimassa oleva maanalainen asemakaava, johon sisältyvät yleismääräykset antavat viranomaisille mahdollisuuden edellyttää tavanomaista laajempia ja kattavampia selvityksiä vaikutusten arviointeineen toteutusvaiheen suunnittelun ja lupamenettelyiden yhteydessä.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaavakartalle tehtiin muutos maanalaisten tilojen pystykuilun rakennusala koskevaan kaavamääräykseen. Uudessa määräyksessä (pkui-1) tuodaan esille ilman laadun sekä taloteknisistä laitteista syntyvän melun ohje- ja raja-arvojen huomioimisen tarve tilanteessa, jossa pystykuilun käyttöön tulisi muutoksia.

Kaavaselostukseen tehtiin uutta kaavamerkintää, ilmanlaatuselvitystä, voimassa olevan maanalaisen asemakaavan sisältöä sekä kaavaehdotuksen ja Posteljooninpuiston yleissuunnitelman nähtävilläoloa koskeneita täydennyksiä.

Kaavamääräysten ja -selostuksen täydentäminen edellä kuvatulla tavalla nähtiin riittäväksi toimenpiteeksi, eikä Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnossa esitetyn viranomais- tai työneuvottelun järjestäminen ollut tarpeen.

Kooste kaavaehdotuksesta saadusta palautteesta on liitetty kaavaselostukseen. Palautteen johdosta kaavaehdotukseen tehdyt tarkastukset eivät olleet maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisia, eikä kaavaehdotusta ollut niiden johdosta tarpeen kuuluttaa uudelleen nähtäville.

4.5 Asemakaavan hyväksyminen

Asemakaavan hyväksyy yhdyskuntalautakunta.

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä voi jättää valituksen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Hyväksymispäätöstä seuraavan valitusajan ja mahdollisten valitusten käsittelyn päätyttyä kaupunki ilmoittaa kaavan voimaantulosta kuulutuksella.

5 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavan toteuttaminen voidaan aloittaa sen saatua lain voiman.

Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uusimisen sekä katu- ja puistoalueita koskevien muutosten yksityiskohtainen suunnittelu tapahtuu kaavasta erillisten valmistelu- ja lupaprosessien sekä yleisten alueiden toteuttamista koskevan päätöksenteon yhteydessä.

6 LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Asemakaavakartta
- Asemakaavan seurantalomake
- Asemakaavan havainnepiirros
- Palaute- ja vastineraportti (aloitus- ja valmisteluvaiheet)

6.1 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista

- Yleisiä alueita koskeva suunnitteluaineisto
 - Posteljooninpuiston yleissuunnitelma 2022, LOCI Maisema-Arkkitehdit Oy ja Tampereen kaupunki (TRE:8259/10.03.04/2022)
 - Itsenäisyydenkatu välillä Rautatienkatu - Murtokatu, katusuunnitelma, katujärjestelypiirustus, luonnos 2022, Sitowise Oy ja Tampereen kaupunki
- Tampereen asemapuisto, ympäristöhistoriallinen selvitys, Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy, VR Group ja Tampereen kaupunki, linkki internet-sivulle:
http://ekstrat.tampere.fi/ytoteto/aka/nahtavillaolevat/8640/selvitykset/tampereen_asemapuisto_ymparistohistoriallinen_selvitys_20200122.pdf
- Rautatieaseman, henkilöratapihan, eteläisen veturitallin ja Viinikanojan alikulkusillan rakennushistoriaselvitys, Vahanen Rakennusfysiikka Oy, linkki internet-sivulle:
http://ekstrat.tampere.fi/ytoteto/aka/nahtavillaolevat/8640/selvitykset/rakennushistoriaselvitys_2020_rautatieasema_veturitalli_viinikanoja_web.pdf
- Asemakeskuksen yleissuunnitelman 2019 ja vireillä olevan asemakaavan nro 8640 (Asemakeskus) muut suunnittelu- ja selvitysaineistot, linkki internet-sivulle: <https://ekstrat.tampere.fi/cgi-bin/kaava/kaavadoc?8640>
- Maanalaisen asemakaavan nro 8670 (P-Hämpin laajennus) suunnittelu- ja selvitysaineistot, linkki internet-sivulle: <https://www.tampere.fi/cgi-bin/kaava/kaavadoc?8670>
- Tampereen henkilöratapiha, linkki Väyläviraston internet-sivuille: <https://vayla.fi/tampereen-henkiloratapiha>
- Kannen alue ja Tampereen asemakeskus-hanke, linkki internet-sivulle: [Suunnitteluaineistot Tampereen kaupunki - Asuminen ja ympäristö - Kaupunkisuunnittelu- ja rakentamishankkeet - Kannen alue](#)
- Tampereen henkilöratapihan kehittämishankkeeseen liittyvät suunnitelmat taustaselvityksineen, Väylävirasto, Welado Oy, Sitowise Oy, Arkkitehtitoimisto Helamaa & Heiskanen Oy ym.
 - Kaupunginhallitus 18.1.2021 § 24, Asemakeskuksen uuden matkaterminaalin kehittäminen - Itsenäisyydenkadun alikulkusillan toteuttamissopimus, linkki internet-sivuille:
[https://tampere.cloudnc.fi/fi-Fi/Toimielimet/Kaupunginhallitus/Kokous_1812021/Asemakeskuksen_uuden_matkaterminaalin_ke\(176839\)](https://tampere.cloudnc.fi/fi-Fi/Toimielimet/Kaupunginhallitus/Kokous_1812021/Asemakeskuksen_uuden_matkaterminaalin_ke(176839))